

tro & mission

inspiration | nærvær | holdning

De små steder: Skærbæk

Ud over fredagsmøder, hvor en fast flok på cirka 25 kommer, er der fællesspisning hver anden mandag. Flere af deltagerne er enlige borgere i Skærbæk, som synes, det er hyggeligt at spise sammen, synge et par salmer og bede fadervor, inden man går hjem.

År efter år er LM Kids' bil "Boblen" på besøg, og her er alle med! Ikke kun børnemedarbejderne. Hele kredsen slutter op med forbøn, penge, kage og praktisk hjælp!

I den lille kreds giver man plads til hinanden. Der er ingen højtidelige og stramme regler, men man er der for hinanden, når livet gør ondt.

Bøn og forbøn fylder meget.

Diakonal evangelist ansat i LM

Hanne Thorlund Eriksen skal i en ny treårig stilling arbejde med diakoni og evangelisation i Aarhus-området

AF KARIN BORUP RAVNBORG

"Under hele min studietid har jeg altid haft et hjerte for mennesker, som på en særlig måde har brug for omsorg – mennesker, som ikke har så mange pårørende, og mennesker, som er ensomme."

Sådan fortæller LM's nye diakonale evangelist siden den 1. marts, Hanne Thorlund Eriksen, der bor i Aarhus og blev uddannet sygeplejerske sidste år. Siden har hun arbejdet på et plejehjem, men den 24-årige jyd, der er født og opvokset i Ølgod, ville gerne noget mere.

Hun har siden gymnasietiden brændt for diakoni og evangelisation, og derfor kontaktede hun i efteråret LM's sekretariat i Hillerød

for at høre, om de kunne bruge hende til noget diakonalt-evangeliserende arbejde i Aarhus.

LM's Landsstyrelse var meget positive over for idéen, fortæller missionskonsulent Reidar Puggaard Poulsen.

"Man vil gerne fremme diakoni og evangelisation. Det er også positivt, at vi kan have en kvindelig evangelist, fordi vi i LM har så få kvinder, der er synlige på den måde," siger han.

Forkynde om Jesus gennem nærvær
Derfor er der nu oprettet en ny halvtids-stilling i tre år, hvor Hanne Thorlund Eriksen skal arbejde med diakoni og evangelisation.

"Det er fantastisk, at LM har været åben for at oprette en sådan stilling, der er som skræddersyet til det,

jeg brænder for at gøre," siger hun.

Selv ser hun sig ikke som en typisk evangelist, men ønsker at forkynde om Jesus gennem nærvær, omsorg og samtaler.

I starten skal hun bruge noget tid på at afsøge, hvilke muligheder der er for at engagere sig i socialt arbejde i Aarhus.

"Jeg skal finde ud af, hvor Gud vil bruge mig med den natur, jeg har, og hvor jeg skal lægge mine kræfter og timer."

Hanne Thorlund Eriksen brænder for diakoni og evangelisation. Hun synes, det er fantastisk, at LM har oprettet en stilling til hende inden for det.

PRIVATFOTO

I Saudi-Arabien er det kristne fællesskab online

Kristne saudiske kvinder lever i stor frygt, men støtter og opmuntrer hinanden via internettet

AF KAJA LAUTERBACH

I Saudi-Arabien kan presset på troende fra familier, samfundet og regeringen være kvælende, og de er nødt til at leve hemmeligt med deres tro.

Ikke mindst kristne kvinder har det svært. Det skyldes, at kvinder ifølge saudisk lov er totalt underlagt deres forældre og ægtemand.

Hvis en mand opdager, at hans kone har forladt islam, giver de strenge islamiske love ham ret til at slå hende, lade sig skille eller endda

dræbe hende.

På sin hjemmeside fortæller Open Doors om kvinden Nawal, der lever i et spændt forhold mellem at finde en måde at følge Kristus i hemmelighed og at være hustru og mor i en muslimsk familie og kultur.

Kristent netværk

Som så mange saudiske kvinder voksede Nawal op med en følelse af at være andenrangsborger, og som helt ung gik på nettet for at søge efter mere mening med livet. Her stødte hun på en udenlandsk kristen kvindelig præsts undervisning, og

hendes hjerte blev berørt af den måde, hvorpå præsten talte om Guds kærlighed – og om ham, der var som en kærlig far over for sine børn.

Gennem et online kristent netværk kom hun i kontakt med andre kristne kvinder, der også bor i Saudi-Arabien. De bor for langt fra hinanden til at kunne mødes ansigt til ansigt, men hunkunne kommunikere via internettet med nogen, som kender til hendes kultur, og som kan hjælpe hende

Fra tid til anden modtager Nawal meddelelser på sin mobil fra et ukendt nummer – en neutral medde-

lelse med opmuntring. Hun ved, der stadig bliver bedt for hende. Hun er imidlertid så bange for, at nogen skal finde ud af hendes tro, at hun knap nok tør besvare beskeder fra andre troende. Hun er også holdt op med at læse Bibelen online, fordi hun er bange for, at hendes muslimske mand vil tjekke hendes nethistorik.

Organisationen Open Doors støtter dem med et online fællesskab, så de ikke oplever sig fuldstændig isoleret i deres tro. Derudover hjælper de dem også til at finde kristne undergrundsfællesskaber.

FOTO: FLICKR.COM

LARS JENSEN ►► Vi håber på meget nyt stof – blogs, videoer, podcasts – for det gør hjemmesiden levende, at der løbende kommer stof om aktuelle emner

|||||

Tilliv.dk formidler kristen forkyndelse

Med ny hjemmeside ønsker Norea at give et luthersk alternativ til amerikansk bibelundervisning

AF KAJA LAUTERBACH

Tilliv.dk er en ny resursside, der samler meget af det indhold, der allerede ligger på forskellige organisationers hjemmesider. Det forklarer informationsmedarbejder i Norea Lars Jensen, der er en af initiativtagerne bag siden. Siden blev lanceret den 1. marts.

Tilliv.dk er en del af Norea Mediemiissions arbejde, og Lars Jensen, der studerer teologi på Dansk Bibel-Institut (DBI) og er en del af det, som han arbejder med hos Norea i en 25 procent-stilling.

Nem at tilgå stof

Det hele begyndte med, at Lars Jensen og Kristoffer H. Enevoldsen, der også er teologistuderende på DBI,

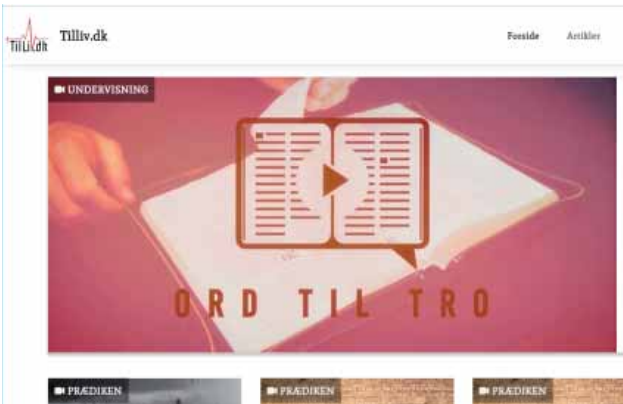
oplevede, at mange kristne i Danmark henter inspiration fra de amerikanske hjemmesider thegospelcoalition.org og desiringgod.org.

"Vi talte imidlertid om, at vi gerne vil lave et luthersk, dansksproget alternativ, hvor vi samler meget af det, der findes i forvejen: prædikener, undervisning, artikler, lydfiler og videoer, sådan at det er nemt at tilgå," siger Lars Jensen.

"Der ligger ufattelig mange resurser og gode ting, som vi er i gang med at grave frem og tage med skriftsteder, emne og forfatter, så det er nemt at søge på."

Lars Jensen forklarer, at ved at lave en helt ny, uafhængig hjemmeside undgår man de mange organisationsbundne informationer og kan sætte indholdet i fokus.

"Vi har primært hentet ting

Den nye hjemmeside indeholder prædikener og videoer med bibelundervisning – og mange andre resurser.

fra 'højrefløj'en' af dansk kirkeliv, men også andre steder fra, hvor det kan lade sig gøre uden at forplumre budskabet," siger Lars Jensen og nævner som eksempel den norske side foross.no.

Redaktionen bag tilliv.dk består af teologistuderende Anton Bräuner, Lars Jensen

og Kristoffer H. Enevoldsen, der også er ansat 20 procent af Norea.

Nyproducerede videoer

Ud over at gøre eksisterende materialer og resurser let tilgængelige har de tre bagmænd også planer om at lægge nyproduceret stof på

tilliv.dk.

"Vi har spurgt prædikant Dan Hessellund om at producere videoer med bibelundervisning – den første ligger der allerede – og vi har tanker om en række blogs og podcasts om aktuelle emner," siger Lars Jensen.

"Alle aftaler er ikke på plads endnu, men vi håber på meget nyt stof, for det gør hjemmesiden levende, at der løbende kommer stof på om aktuelle emner."

På hjemmesiden lysetoglivet.dk ligger omkring 15.000 lydfiler med prædikener og bibelundervisning. Der er ingen planer om at nedlægge den platform, men udvalgte dele af den skal hen ad vejen lægges ind på tilliv.dk.

Vendt på hovedet

Lars Jensen forklarer, at

formålet med den nye hjemmeside ikke er at erstatte bøger og magasiner som Budskabet. Men processen er vendt på hovedet i forhold til for få år siden, forklarer Lars Jensen:

"Der er ikke ret mange i min aldersgruppe, der begynder med at læse en bog eller et magasin for at finde ud af noget om et emne. Vi bliver interesseret i et emne på nettet, googler det så for at finde ud af mere – og slutter med at læse bøger om det."

Ud over at være en resursside, som de kristne kan få meget ud af, tænker Lars Jensen, at tilliv.dk også kan være et forsøg på at drive mission i 21. århundrede.

"Det kan være en platform, hvor ikke-kristne går ind for at finde ud af, hvad de kristne egentlig tror på."

HR-medarbejder ansat

1. marts tiltrådte en ny HR-medarbejder på

LM's sekretariat. Det er Marianne Daugaard fra Snekkersten.

Hendes opgaver er inden for kontrakter, refusioner, personalehåndbøger, lønbehandling og udstationeringsregler.

Desuden har hun selv erfaring med at bo og leve i udlandet, som hun kan trække på, når det gælder kontrakter og ansættelsesforhold for LM's missionærer.

Kl

ESSENS ►

Når hjem er et andet sted

AF HELGE PAULSEN
MEDLEM AF LANDSSTYRELSEN
HP@GODTHAABSGAARD.DK

Jeg var engang på et kursus, der handlede om børn, som af den ene eller anden grund var anbragt uden for hjemmet. Temaet var: Når hjemmet er et andet sted. Disse børn har en adresse, hvor de kan sige, de bor. De har et værelse, en seng at sove i. De fysiske rammer er

i orden. Men hjemme, det er et andet sted.

Et andet sted er der en far eller mor, som ikke er i stand til at tage sig af dem. Årsagerne kan være mange. Misbrug. Manglende følelsesmæssige resurser. Vold. Et andet sted er der en far eller mor, som de burde bo hos. Men det gør de ikke. For far eller mor er ikke i stand til at give dem rammer og tryghed, omsorg, kærlighed. Derfor bor de ikke hjemme.

Jo mere jeg tænker over konsekvensen af disse ord, jo mere ondt gør det. For de fortæller, at her er der menneskelige bånd, som er revet

over. Relationer, som burde være til stede, men som ikke er det. Børn og unge, som af en eller anden grund ikke har det hjem, som de fleste af os betragter som noget selvfølgeligt.

Apostlen Paulus kendte også til den virkelighed, det var at bo et andet sted end hjemme. Han var nemlig bekendt om, at hans egentlige hjem var i himlen hos Gud. Der var han ikke nu. Men det var det hjem, han inderst inde længtes efter.

Han skriver i den forbindelse: "Så er vi da altid ved godt mod, og vi er det, selv om vi ved, at vi ikke kan være hjemme hos Herren,

så længe vi har hjemme i legemet" (2 Korintherbrev 5, 6).

Det er godt at have et jordisk hjem. Et sted, som er mit, og hvor jeg kan føle mig tryk. Men at have sit egentlige hjem hos Herren sætter det jordiske liv ind i det rigtige perspektiv.

Båndene til det hjem blev revet over, da mennesket syndede mod Gud og vendte ham ryggen. Men Jesus har ved sin død og opstandelse genoprettet de brudte relationer. Hos ham er en bolig, som han længes efter at give mig. Et hjem, hvor jeg for evigt kan være tryk, og hvor intet ondt skal nå mig.

Så kan jeg nu – så længe jeg stadig lever her på jorden – være ved godt mod. Jeg ved nemlig, at den dag jeg skal flytte fra jorden, har jeg en langt bedre bolig i vente: mit hjem hos Herren.

Det er ikke livsfornægtende at glæde sig til flyttedagen. Det er livsbekræftende. For den dag – i mit nye hjem – bliver alt godt. Det bliver, som Gud oprindeligt havde tænkt, det skulle være. Set i det perspektiv er det godt at kunne sige om mit jordiske liv: Her bor jeg. Her lever jeg nu. Men mit hjem? Det er et andet sted! Og en dag skal jeg flytte ...

tro & mission

Udgiver
Luthersk Mission
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
T 48 20 76 60
E dlm@dlm.dk
W www.dlm.dk
Ekspedition: Man-fre 10-15 (onsdag dog 11.15-15)

Tryk Skive Folkeblad
Oplag 3.600.
ISSN 1601-975X
Tro & Mission (online)
ISSN 2446-4147

Kode til netudgave
a191 for 1. kvartal 2019
184s for 4. kvartal 2018

Bibeltitater er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

Redaktion
T 48 20 76 80
E tm@dlm.dk
Birger Reuss-Schmidt, ansv. red.
E brs@dlm.dk
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Ole Solgaard, journalist
Idee og artikelforslag modtages gerne.
Avisens indhold er ikke nødvendigvis udtryk for LM's ledelses holdninger.

Abonnement
Danmark: 425 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 200 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grønland): 525 kr. pr. år.
Netabonnement: 200 kr. pr. år (unge under 30 år: 110 kr. pr. år)
Alle beløb + 40 kr. i gebyr, hvis man ikke er tilmeldt betalingsservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både gammel og ny adresse.

Annoncer
Annoncer til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest tirsdag den 19. marts 2019.
Grundpris: Kr. 10,10 pr. spalte-milimeter
Småannoncer kun for private: 130 kroner for de første 25 ord (inkl. overskrift).
Derefter 6,50 kroner pr. ord.
Max. 50 ord i alt.

Støt LM
Gaver til missionsarbejdet sendes til konto 2230 - 0726496390 eller via MobilePay 66288.
Se også dlm.dk/stoet.

OLE OLSEN ►► På forhånd følte jeg, at det var et offer. Men bagefter følte jeg slet ikke, at vi var gået glip af noget. Det havde givet os noget helt andet at være med hos teenagerne

Skiftede menighed for at hjælpe de unge

LM-par fik stærk overbevisning om at engagere sig i LMU efter seminar om Åndelige forældre

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

De sidste fem år har Ole og Irene Olsen fra Hvidovre følt en længsel efter at skulle noget andet end at komme i LM's frimenighed Nordvestkirken i København. Efter et seminar på SommerOase 2018 stod det klart for parret, der er i midten af fyrrerne: De skulle begynde i den langt mindre kreds i København-forstaden Rødovre og være noget for de unge i den tilhørende LMU.

Efter sommerferien skiftede de menighed. Her viste det sig, at kredsbestyrelsen og LMU-bestyrelsen samme forår havde snakket om en mentorordning for den store LMU. Kredsbestyrelsen var dog ikke kommet videre med ønsket, fordi den lille kreds ikke havde flere resurser.

Vi må gøre noget

På en gennemsnitlig søndag sidder der over 150 mennesker til gudstjeneste i Nordvestkirken. Seks kilometer væk i Rødovre LM sidder der 11, når alle mennesker kommer.

Eller rettere: Med Irene og Ole Olsen sidder der nu 13.

Parret har to sønner, der går henholdsvis på efterskole og i gymnasiet, og de har i flere år taget deres venner med hjem på besøg. Det var disse venner, der var i parrets tanker, da de på SommerOase 2018 sad på et seminar om ældre kristnes forhold til unge med Torbjørn Oline Nyli, der er forfatter til bogen *Åndelige forældre søges*.

"Det var lidt vildt, for seminaret løb over fire dage,

og allerede efter første time, var det, som om tårerne trillede. Det overraskede mig, for jeg havde ikke oplevet, at jeg var så berørt," husker Irene og hendes mand nikker.

"Det blev klart for os, at vi skulle noget med de unge. Vi fik tankerne uafhængigt af hinanden. Det var meget overvældende at høre, at de yngre har behov for nogle ældre, som har tid til at lytte til dem," siger Ole og tilføjer:

"Jeg fik en nød for, at vi må gøre noget, og jeg tænkte: 'Hvor skal vi bruges?' På den fjerde dag stod det klart for mig: 'Det er i Rødovre LMU'. Da jeg sagde det til Irene, tænkte hun på det samme."

Ved den sidste time spurgte en ung kvinde på 22, der stod for teenagerens telt, om der var nogle, der ville være forbedere samme aften.

"Vi sagde ja, selv om det var sidste aften, og vi gerne ville have været i det store telt, hvor der var god lovsang," husker Ole, der fortæller, at der var stor efterspørgsel efter forbøn, og hans kone supplerer:

"På forhånd følte jeg, at det var et offer. Men bagefter, da vi gik forbi det store telt, følte jeg slet ikke, at vi var gået glip af noget. Det havde givet os noget helt andet at være med hos teenagerne."

Noget helt andet

Parret havde igennem flere år haft en følelse af at skulle noget andet. De er med glæde kommet i Nordvestkirken igennem mange år, men de har i de seneste år længtes efter noget mindre. At det skulle være Rødovre

LMU i Rødovre havde efterlyst en mentorordning fra hovedkredsens side. Siden 7. januar har Irene og Ole Olsen været med til LMU en gang om måneden.

LM, var dog en overraskelse for Irene, der sammen med sin mand i flere år har været fast gæst på SommerOase, hvor de har oplevet stor åbenhed for Guds Ånds nærvær – blandt andet gennem lovsang:

"Lovsang betyder meget for mig og min relation til Gud, og jeg så ikke mig selv i et lille missionshus. Men der var sket noget med mig i løbet af foråret – Gud havde løsnet mine rødder," siger hun.

Selv om musikken og sangene er noget helt andet i Rødovre LM, er parret enige om, at det er det helt rigtige sted for dem:

"Vi havde en forestilling om, at det skulle være noget mere karismatisk, men vi oplever en stor rummelighed og gensidig kærlighed, selv om vi er forskellige i menigheden," fortæller Ole, og hans kone supplerer:

"I modsætning til et stort fællesskab kender vi alle hinanden i det lille fællesskab, og vi er afhængige af hinanden. Vi får meget både åndeligt og menneskeligt, og derfor betyder formen ikke så meget, selv om den er anderledes, end det, vi el-

lers har været vant til."

Parret nyder eksempelvis, at der efter prædiken er mulighed for at tale sammen om prædiken på en anden måde end i et stort fællesskab.

De yngste LMU'ere

LMU'erne i Rødovre er de yngste blandt de tre københavnske LMU-foreninger. Hvor de studerende primært kommer i Nansensgade og Nordvestkirken, kommer de lidt yngre i Rødovre. Her kommer også mange af københavn-LM'ernes egne børn – blandt andre Irene og Oles ældste søn.

Irene og Ole havde inden deres opstart i Rødovre LM forberedt sig på, at der kunne gå noget tid, inden kredsen syntes, at deres hjerte for de unge var vigtigt at prioritere. Sådan gik det ikke. Allerede efter deres første møde, fik de en e-mail fra bestyrelsesformanden. Han fortalte, at LMU-bestyrelsen samme forår havde efterspurgte en mentorordning. På grund af manglende resurser var kredsen dog ikke kommet videre med det.

"Da vi læste den e-mail, fik vi en følelse af, at tingene

var blevet tilrettelagt for os. Som en del af et puslespil, som en meget større hånd lægger," husker Irene.

Parret var med til et bestyrelsesmøde, hvor LMU-bestyrelsen også var med. LMU-bestyrelsen spurgte efterfølgende, om de måtte holde deres næste bestyrelsesmøde hjemme hos Irene og Ole. Her drøftede de fælles ideer og kom frem til, at parret skulle komme til LMU en gang om måneden. Første gang var den 7. januar i år.

Helt op til dem

"Vi var på dybt vand," fortæller Ole.

"Om eftermiddagen inden mødet havde vi en følelse af 'hvem tror vi egentlig, at vi er'," husker hans kone. Parret holdt dog fast i den stærke overbevisning, de havde fået samme sommer.

"Vi kunne være deres forældre, og vi kender mange af deres forældre. Vi tænkte på, om vi var totalt kiksede, men vi gik ikke ind til det med noget succeskriterium. Vi fortalte bare, at vi gerne ville stå til rådighed, men at hvis de ikke ville bruge os, så var det helt op til dem,"

siger Ole.

Parret havde gennemgået et kursus hos Agape i sjælesorg og familierådgivning og tænkte selv, at de kunne stå til rådighed med dette. De var dog nødt til allerførst at fortælle de unge, hvad sjælesorg egentlig er.

"Jeg kan sagtens forestille mig, at der går noget tid, før der er nogen, der kommer til os. Men måske kan vi skabe noget tillid ved at invitere til grillaften for LMU'en om sommeren, eller måske skal vi bare hjælpe bestyrelsen," overvejer Ole.

Ansvar for de yngre

For Irene og Ole Olsen var det overraskende, at unge faktisk efterspørger et forhold til de ældre. Sådan husker de ikke deres egen ungdomstid.

"En af forfatterens (til *Åndelige forældre søges*, red.) store pointer er, at ældre ofte tænker, at de unge ikke gider dem. Derfor sætter de sig ikke sammen med dem, når der er kaffe efter mødet. Hun havde også oplevet, at unge havde sat sig hen til ældre, som så var gået," fortæller Irene.

Vi fik en følelse af, at tingene var blevet tilrettelagt for os. Som en del af et puslespil, som en meget større hånd lægger

Irene Olsen

"Vores generation er tit åndeligt velbjærgede, så vi har et ansvar for at se næste generation. For mange unge er blevet tabt. Måske har de aldrig følt sig set, hørt eller velkommen," mener Ole og tilføjer:

"Det løser ikke noget, at de ældre slipper roret, går på pension og tager på ferie. Der er behov for os alle sammen. Også folk på 50 har brug for nogle, der er lidt ældre, som de kan spejle sig i."

Læs leder side 11.

Rådsmøde om Fælles livsvandring

Den 25. maj 2019 samles 100 mennesker til Rådsmøde i Luthersk Mission for at inspirere hinanden til *Fælles livsvandring*. Det handler især om at skabe gode relationer på tværs af generationerne. Artiklen her på siden er et konkret eksempel på, hvordan det kan gøres.

Det andet tema på Rådsmødet er *Styrkelse af evangelist- og profetnådegaverne*.

RÅDSMØDE 2019

HANNE AGERBO ►► Selv om vores børn er voksne, er de en del af opgaven sådan forstået, at de skal have et kald til at give afkald på os

Stærkt fællesskab i Cambodja

FOTO: LME

Elever fra LME hygger med unge fra kollegierne.

AF TABITA JESPERSEN
ELEV PÅ LME

I januar var jeg på missionsstur til Cambodja med "Fokus Kristendom"-holdet fra Løgumkloster Efterskole (LME).

Der erfarer jeg, at cambodjanere er et meget imødekommende og gæstfrit folk. Det er et land, hvor mildhed og venlighed spiller en stor rolle. Når man møder dem på vejen, er der smil, liv og lys i deres øjne. Hvis man smiler til dem, kan man være sikker på at få smil eller vink tilbage. Alle er velkomne.

Det mærkede jeg også i mødet med unge, der bor på de kollegier i både Phnom Penh og Siem Reap, som LM støtter. Det er kollegier for unge universitetsstuderende, som kommer langt væk fra. En lokal kristen er leder af kollegiet og sørger for nogle gode rammer for et kristent miljø.

Her er alle inviteret med ind i fællesskabet. De var hele tiden glade og elskede at danse, synge, lege, snakke og grine. Selv om mange af dem kommer fra fattige forhold, er de glade og taknemmelige for det, de har. En ting de nemlig har til fælles, er troen på Jesus Kristus. Dog er det ikke alle, der er kristne *endnu*, forklarer lederen af kollegiet. Men det er deres erfaring, at de fleste, som bor på kollegiet, bliver kristne.

Stærkt vidnesbyrd
Forfædretryk er en stor del af cambodjanernes liv. De tror på, at de skal ofre til forfædre for at få et godt liv. Hvis de ikke gør det, kommer der forbandelse over familien.

Det gør det til en udfordring at være kristen, fordi resten af familien måske bliver forbandet, hvis det ene familiemedlem ikke ofrer til forfædre. Men grunden til, at mennesker finder det så fantastisk at tilhøre Jesus, er den fred og frihed, han giver i nåden og tilgivelsen.

En kvinde fra kollegiet fortalte, at hun tidligere måtte skjule for sin familie, at hun var kristen, ved at gemme sin bibel og lyve, hver søndag hun skulle til gudstjeneste i kirken. Det opdagede familien, og hun blev låst inde på sit værelse hver søndag, så hun ikke kunne deltage i gudstjenesten. Alligevel kunne intet stoppe hende i at lovprise Gud, bede til ham og læse i hans ord. Det eneste hun manglede, var fællesskabet i kirken. I dag har hendes familie heldigvis accepteret hendes valg og er stolte af hende og hendes bror, som også har givet sit liv til Gud. Gud arbejder overalt – selv i et låst værelse!

Det vidnesbyrd gjorde et stort indtryk på mig.

Fantastisk fællesskab
De kristne menigheder og kirker formår at give én lyst til at komme igen. Mødet med Guds kærlighed og evangeliet er lige fra man går ind ad døren. Guds kærlighed stråler ud af dem! At møde et så fantastisk fællesskab, som tager imod én med åbne arme, giver en forståelse for, hvordan kirken kan vokse så hurtigt.

At opleve kristne på den anden side af jorden, gjorde også et stort indtryk. Dét, at Gud arbejder over hele kloden, er helt fantastisk at opleve.

Blev provokeret af ledige stillinger

Hanne og Jens Erik Agerbo vender tilbage til Tanzania efter ti år i Danmark. Tiden i Danmark har udrustet dem til nye opgaver

AF KAJA LAUTERBACH

Efter ti år i Danmark rejste Hanne og Jens Erik Agerbo onsdag den 13. marts igen til Tanzania som missionærer for LM.

Fra 2004-2009 var Jens Erik ansat som leder af litteraturarbejdet Soma Biblia i Iringa – denne gang er det opgaver som teamleder for LM's ansatte i landet og med administration i Dar es Salaam, parret skal ud til.

"Det er der både fordele og ulemper ved. Dar es Salaam er en storby, og både temperatur og luftfugtighed er højere end i Iringa. Til gengæld er det meget lettere at rejse til og fra, da lufthavnen ligger her," siger de og tilføjer:

"Vi glæder os helt vildt til at det er opgaver, vi kan varetage sammen som ægtepar, men vi håber, at vi på sigt også kan få gang i andre opgaver end administration. For eksempel noget diakoni."

Hanne nævner KFUM's opstart i England, der handlede om at tage hånd om arbejdere, som kom til byen, og som var ensomme og havde brug for fællesskab.

"Tilsvarende flytter mange masai til Dar es Salaam for at arbejde som vagtmænd, og de har brug for fællesskab. Den lutherske kirke i Tanzania har allerede gang i noget, og måske kan vi gå ind og styrke det," siger hun.

Kald på vågeblus

Da familien Agerbo rejste fra Tanzania i 2009, var tidspunktet det rigtige i forhold til familiens fire børn.

"Men Tanzania har altid fyldt meget i familien, og vi har aldrig været afvisende over for et gensyn med landet," siger Hanne og fortæller, at der de sidste fem år ofte har været tanker, om de skulle rejse ud igen, og til sidst begyndte deres nu voksne børn at sige: Så gør det dog!

"Det var med til at understrege, at det er nu, det kan lade sig gøre. Selv om vores

FOTO: JØRN NØRGAARD

Søndag den 10. marts var der udsendelsesfest for Hanne og Jens Erik Agerbo på Løgumkloster Efterskole. Knap 300 mennesker var med til at sende dem godt til Tanzania.

børn er voksne, har vi behov for hinanden, og de er en del af opgaven sådan forstået, at de skal have et kald til at give afkald på os," siger Hanne.

Jens Erik indskyder, at deres kald aldrig har været slukket – bare på vågeblus – og der er ofte blevet pustet til det.

"For eksempel er jeg blevet provokeret af, at der har været masser af stillingsopslag i *Tro & Mission*. Det undrer mig, at der ikke er flere i vores alder, der har lyst til at tage af sted igen," siger han. "Selvfølgelig er der meget, der har ændret sig i de seneste ti år, men fordi vi har været i Tanzania før, kender vi det grundlæggende i kulturen. Jeg håber, det kan lette vores opstart i landet."

Kommunikation er vigtig
Hanne og Jens Erik overtager opgaverne som teamledere i Tanzania til sommer, og de er i fuld gang med forberedelserne. De er lige kommet tilbage fra fire uger i Tanzania til sommer, og de er i fuld gang med forberedelserne. De er lige kommet tilbage fra fire uger i Tanzania til sommer, og de er i fuld gang med forberedelserne.

Jens Erik forklarer, at han havde behov for at få boostet sit engelsk, fordi han som teamleder får en

del administrativt samarbejde med internationale partnere.

Parret er enige om, at det var godt at være der, og Hanne glæder sig over, at hun har fået større frimodighed og er blevet bekræftet i, at de skal rejse ud.

Onsdag den 13. rejste de til Iringa i Tanzania, hvor de skal have et seks-ugers genopfriskningskursus i swahili.

"En rigtig stor del af jobbet som teamleder er at snakke med kolleger – også tanzaniske – og samarbejdspartnere. Derfor har vi brug for at få knap ti års forglemmelser ryddet af vejen, så vi igen føler os tilpas i sproget," siger Jens Erik.

Fremmet forståelse
Selv om der venter Hanne og Jens Erik mange ukendte faktorer rent arbejdsmæssigt, føler de, at de ti år i Danmark har givet dem gode kompetencer til det, der venter.

De sidste tre år har Jens Erik arbejdet som teamleder i teknisk afdeling i et

stort frysehus, og han har tidligere været projektleder i et stort energiselskab.

"Begge dele har været med til at give en forståelse af ledelse og af, hvor vigtigt det er at skabe et miljø, hvor det er godt at være," forklarer han og tilføjer, at han vil lægge stor vægt på kommunikation omkring opgaverne – både over for danske og tanzaniske medarbejdere.

Hanne har hovedsageligt været hjemmegående, og det har givet tid og overskud til opgaver i menigheden i Toftlund, hvor de har boet. Her har hun blandt andet engageret sig i tværkulturelt arbejde.

"Det har været en tværkulturel forberedelse, og har forhåbentlig givet mig nogle gode værktøjer til at møde mennesker i en helt anden kultur, der samtidig har det svært og er i en livssituation, som man ikke kan sætte sig ind i," siger hun.

"Jeg kan ikke tage de dårlige oplevelser fra dem, men jeg har lært noget om at være til stede og lytte, så de føler, at jeg har set dem."

Støt missionsarbejdet i Tanzania

Send en gave mærket "Tanzania" til:
Bankoverførsel: 2230-0726496390, MobilePay: 66288

TEMA | DØDEN

POUL ERIK JENSEN ►► Jeg har aldrig været i tvivl om, at vi skal mødes igen ved opstandelsen, men det var ikke til at holde ud, når folk troede, de kunne trøste os med from snak

Vi kom ud på den anden side

Da Tina og Poul Erik Jensens søn blev dræbt i et trafikuheld, gav det ikke mening at tale om opstandelsen, men efter syv år år kunne de glæde sig til gensynet

AF ROLF W. JØRGENSEN

I 1995 kører Poul Erik Jensen i bil med sine tre børn: Sarah på 20 måneder, Stefan på fire år og Tanja på seks, der er svært retarderet. Pludselig kører en spritbilist ind i dem. Stefan dør, mens de øvrige i familiens bil slipper med brækkede lemmer, snitsår og skræk. Spørgsmålene tårner sig op, mens kaos, chok og tankemylder vidner om en tilværelse, der er eksploderet i tusinder af stumper.

“Det var en langsom erkendelse, at Stefan var død. Dagligt gik det op for mig, at han var død i forhold til gyngerne, som han elskede, til legehuset, til sommerferien, til jul. Jeg kunne ikke fatte det på én gang,” fortæller Poul Erik kone, Tina, der i dag er 53 og i gang med en pædagoguddannelse efter at have været lærer i mange år.

“Jeg kom hjem og fandt hende af og til under Stefans dyne. Enten græd hun, eller også skrev hun,” husker Poul Erik, der har rundet 57 og til daglig er kvalitetschef i Aalborg Kommune.

“Jeg kunne lugte ham i dyne. Så var det, som om jeg havde ham lidt, og det var hårdt, da jeg vaskede sengetøjet. Så var han væk.”

“Samtidig skulle vi være

Tina og Poul Erik Jensen kom igennem sorgen med glæde, livsmod og tro i behold. Det ser de som det største bevis på, at Gud er til.

forældre. Børn skal have mad. Fokus og koncentration var væk, og Sarah på 20 måneder spurgte efter Stefan på sin måde, mens hun bankede næven ned i bordet: ‘Han skal komme hjem nu!’ Så går det op for én, at det er svært at forklare død til et barn i den alder. Især når hun kigger på himlen og siger: ‘Jeg kan ikke se ham,’ fortæller Tina.

Meningsløst
De siger nærmest i munden på hinanden, at det på det tidspunkt ikke gav mening at tale om opstandelse.

“Og jeg har tilgivet ham, der sagde til begravelsen, at vi skulle se ham igen. Jeg var 30 og kunne ikke bruge det til noget, at jeg skulle se ham om 50 år eller noget. Det skal folk ikke sige. Vi var nødt til selv at komme frem til det, i hvert fald,” slår Tina

fast i sofaen i hjemmet i Aalborg-bydelen Gug.

Poul Erik var ifølge Tina meget mere stabil. For hende selv var Gud væk:

“Jeg læste i Bibelen uden at forstå. Bede kunne jeg ikke, men jeg tænkte, at Gud forstod, og havde fred i det. Jeg kunne bestemt ikke se

meningen med at have bedt for mine børn og se et af dem blive kørt ihjel bagefter. I bund og grund syntes jeg, det var nemmere at håndtere uden Gud, for oven i det hele var jeg jo nødt til at forholde mig til, hvordan Gud var. Det tog syv år. Jeg landede med, at Gud han er,

og han elsker mig, og derfra var jeg nødt til at finde ud af, hvem og hvordan han er: noget anderledes, end jeg mente ud fra min barnetro, som jeg mistede undervejs,” forklarer Tina.

Gud er
Poul Erik supplerer: “Den

åbenlyse tvivl oplevede jeg ikke på samme måde. Jesus var stadig klippen i vores liv for mig. Vi kan ikke se Gud i kortene. Så fundamentalt rokkede det ikke rigtig ved min gudstro og opfattelse. Vi talte om det mange gange, og vi havde heldigvis nemt ved at acceptere hinandens oplevelser, og give hinanden rum.”

“Jeg har aldrig været i tvivl om, at vi skal mødes igen ved opstandelsen, men det var ikke til at holde ud, når folk troede, de kunne trøste os med god from snak.”

Tina bryder ind:

“Vi får ikke svar på hvorfor, og på et tidspunkt måtte vi stoppe med at spørge.”

“Svaret er heller ikke interessant – længere,” indskyder Poul Erik, inden Tina fuldfører:

“Men det skreg i os dengang.”

“Vi kom ud på den anden side med glæde, livsmod og tro i behold. Det er det største bevis på, at Gud er. Når man mister, går det op for én, hvor mange man kender, der har mistet. De kommer alle og fortæller. Mange er invalideret i lang, lang tid, og det bliver en stor del af deres identitet. I dag har vi et godt liv og kan stå op og glæde os over dagen og de minder, vi har. Det er jeg taknemmelig for,” siger Tina.

Tal om opstandelsen, når du er klar til det

Tina Jensen sammenligner det at miste med at tabe en krystalskål. Man skal samle skårene op, selv om man skærer sig på dem alle

I sommeren 2018 var døden igen på besøg i Tina og Poul Erik Jensens tanker. Da fik Poul Erik nemlig konstateret kræft i lymfeknuderne i lungerne.

I ugerne inden den endelige diagnose var Tina af og til nødt til at sige til Poul Erik, at hun var bange for, at han døde.

“Hvem skulle jeg ellers tale med? Jeg tænkte meget konkret: så skal jeg selv lære at tanke bilen, ordne skat og blive glad igen. Men jeg kom ikke til det med opstandelsen undervejs,” siger hun.

“Det er rigtigt med opstandelsen, men der skal være tid til at sørge. At

miste er som at tabe en krystalskål, der går i 1.000 stykker – du skal samle op, selv om du skærer dig på dem alle. Det gør ondt, men det er vejen videre, og så kan vi tale om opstandelsen, når vi er klar til det,” siger Tina med det hele i frisk erindring, for det var først lige op til jul, Poul Erik blev

►► Jeg tænkte meget konkret, men jeg kom ikke til det med opstandelsen undervejs

Tina Jensen

erklæret rask efter kemo-behandlingen.

Ikke til døden
Mens Tina havde det svært som ægtefælle, havde Poul Erik fået en ro tidligt i forløbet, hvor han læste Mark 5,36 i Bibelen på hverdagsdansk: ‘Jesus ... sagde til Jairus: Vær ikke bange. Du

skal bare tro på mig.”

“Den sætning talte til mig, og den holdt jeg fast i, og jeg tog det også til mig, da en ven fra kirken med fuld overbevisning sagde til mig: Jeg har ord til dig: Denne sygdom er ikke til døden. Det er, for at Jesu navn skal blive herliggjort,” fortæller Poul Erik.

rwj

TEMA

CAMILLA BURGDORF ►► Det er de voksne, der synes, det er svært at tale om døden, og kryber udenom, fordi de ved, at børnene bliver kede af det og usikre

Mormor-æsker er udgangspunkt for snak

Camilla Burgdorf: Fortæl børn klart og enkelt, når nogen dør. Tavshed skaber bekymring og utryghed

AF KAJA LAUTERBACH

Hjemme hos familien Burgdorf i Hillerød har børnene mormor-æsker. Det er en æske med minder om mormor, der døde for cirka et år siden: ting, små sedler og billeder.

"En sådan æske er et lille redskab for børnene til at mindes og tale om den, der er død," forklarer Camilla Burgdorf, der er mor til tre børn på syv, 11 og 13 år.

Hun oplever, at børn gerne vil tale om døden, men at det i virkeligheden mest er de voksne, der kan synes, det er svært og have en tendens til at krybe udenom.

"Vi voksne kan have en trang til at beskytte børn mod det faktum, at mennesker lider og dør, fordi de bliver kede af det og utrygge. Derfor holder vi os tilbage," siger hun og tilføjer, at en anden grund til ikke at tale om død kan være, at det rører ved vores egen angst for at miste dem, vi holder af.

"Men netop tavsheden gør børn bekymrede. Det er helt naturligt at være trist og føle sorg, og børn må ikke opleve, at det er noget, man ikke taler om. Derfor skal

Børnene i familien Burgdorf har små hilsner til mormor, når de besøger hendes grav. Det kan være tegninger eller udsmykning af graven.

man spørge ind til, hvordan de har det indei, og hjælpe dem til at tale om den afdøde. Og her kan en minde-æske være et godt udgangspunkt for at fortælle om personen, så den afdøde bliver en del af de levendes livsfortælling."

Camilla Burgdorf tænker også, at det er godt at bruge de naturlige tidspunkter, hvor alle alligevel tænker på – og savner – afdøde som for eksempel juleaften.

"Vi talte om, at det nu var mormors første jul i Himlen, og at det måtte være en helt særlig festlig fest sammen med Jesus," siger hun.

Stadig et menneske
Ud over Camilla Burgdorfs mor mistede familien også nogle andre nære familie-medlemmer for nogle år si-

PRIVATFOTO

den, da de ældste børn kun var få år gamle.

"Små børn forstår godt, at der er noget på spil, og det skaber utryghed hos dem. Derfor skal man med simple ord fortælle dem, at der er en, der er død. Man skal ikke bare sige, at de har fået fred, og heller ikke, at de er blevet til en stjerne, en engel eller et andet væsen, men for eksempel at personen nu er hos Gud. Den døde er stadig et menneske, men nu i en himmelsk perfekt udgave og skal ikke bruge sin nu-værende krop mere. Derfor ligger den helt stille som et tomt hylster," siger hun.

"Man skal imidlertid ikke bare snakke løs, men også skabe rum for, at børnene selv kan sige noget – og stille spørgsmål."

Hos Gud er der godt
"Jo ældre børnene er, jo flere ord kan man fylde på, og jo flere vinkler kan man tale om," vurderer Camilla Burgdorf.

"De ældste børn ved godt, at Bibelen ikke taler klart og

forståeligt om, hvordan der er i Himlen – eller om, hvor sjælen er i ventetiden indtil livet på den nye jord."

Her er det hendes erfaring, at det vigtigste er at slå fast, at den, der dør i troen på Jesus, har det godt hos Gud. Og der er alt godt og dejligt.

"Selv om vi, der er tilbage, savner og har det hårdt, kan det være en trøst, at den, vi elsker, har det fuldstændig godt," anfører hun.

"Til de ældre børn er det også godt at sige, at det ikke er en fejl, når nogen dør, men Gud der vil gerne have personen hjem til sig. Vi ved ikke hvorfor, men det er hans vilje, at det skal være sådan."

En hjælp at se afdøde
Camilla Burgdorfs mor blev syg og døde i løbet af få dage, og familien tog afsked med hende, mens hun lå i respirator. Lægen anbefalede, at de tog børnene med derind, og selv om man skulle tro, at det kunne virke lidt voldsomt og ubehageligt at se hende med de mange slanger, var det godt for dem, siger Camilla Burgdorf.

"De kunne se, at mormor sov lige så roligt, og sige farvel til hende, mens de holdt i en varm hånd."

Hun fortæller, at børnene også var med inde for at se deres mormor, da hun var død og lå i kisten. De fik lov til at opleve, at det ikke er farligt eller uhyggeligt, og de kunne tydeligt se, at mormor ikke var i kroppen.

"To af dem har ovenikøbet sagt, at det hjalp dem. Nu vidste de, at hun ikke var i kroppen, og det gjorde det nemmere for dem – både at se, at kisten blev sænket i jorden, og at tro på, at mormor var hos Gud."

Døden er døren til den evige herlighed

Tidsånden sniger sig ind på os. Derfor har vi brug for at holde fast i håbet om evigheden

AF BIRGER REUSS SCHMIDT

Se, jeg siger jer en hemmelighed: Vi skal ikke alle sove hen, men vi skal alle forvandles, i ét nu, på et øjeblik, ved den sidste basun; for basunen skal lyde, og de døde skal opstå som uforgængelige, og vi skal forvandles. For dette forgængelige skal iklædes uforgængelighed, og dette dødelige skal iklædes udødelighed. Og når dette forgængelige har iklædt sig uforgængelighed og dette dødelige iklædt sig udødelighed, da vil det ord, der er skrevet, være opfyldt:

Døden er opslugt og besejret.
Død, hvor er din sejr?
Død, hvor er din brod?
Dødens brod er synden, og syndens kraft er loven. Men Gud ske tak, som giver os sejren ved vor Herre Jesus Kristus!

Derfor, mine kære brødre, stå urokkeligt fast og giv jer helt hen i arbejdet for Herren. I ved jo, at jeres slid ikke er spildt i Herren (1 Kor 15,51-58).

Der er noget uigenkaldeligt og ubarmhjertigt ved at se en kiste blive sænket ned i graven. Vi ved, at den person, der ligger i kisten, vil vi

aldrig mere komme til at se på denne jord. Afskeden er definitiv, og gravens virkelighed barsk. Døden er en fjende, og det har den været, lige siden den kom ind i verden på syndefaldets dag.

Men her i det store opstandelseskapitel i 1 Korintherbrev 15 løfter Paulus vores blik fra graven og slår fast, at døden ikke er det sidste! Døden er ikke det sidste punktum, men derimod et komma, der for Guds børn fører videre til den evige herlighed på den nye jord.

Den store hemmelighed, som Paulus afslører, er, at vi skal alle forvandles, når Jesus kommer igen – uan-

set om vi på det tidspunkt er døde (eller sovet hen, som Paulus kalder det) eller ej. Og forvandlingen består i, at vi skal blive som Jesus og få samme herlighedslegeme som ham (1 Joh 3,2). Jesus opstod som den første, og hans opstandelse betyder, at enhver, der tror på ham, ikke længere er på vej mod evig fortabelse, men har en herlig opstandelse i vente.

En besejret fjende.
Døden er stadig en fjende, og tabet og sorgen ved et dødsfald er et livsvilkår. Men vi skal minde hinanden om, at døden er opslugt. Jesus har besejret den. Døden er

døren til den evige herlighed! Her kan vi lære noget af Frelsens Hær, der siger om en afdød, at han eller hun er blevet forfremmet til herligheden.

Ikke mindst i en tid, hvor døden er tabu, og hvor tidsånden sniger sig ind på os med forventningen og nærmest kravet om det perfekte liv, har vi brug for evigheds-perspektivet.

Så lad os holde urokkelig fast i evighedshåbet! Og lad os give os hen i arbejdet for Herren. Det sætter nemlig frugter for evigheden.

Gud ske tak, som giver os sejren ved vor Herre Jesus Kristus!

"Døden er ikke det sidste punktum, men derimod et komma, der for Guds børn fører videre til den evige herlighed på den nye jord," understreger Birger Reuss Schmidt.

TEMA

HENRIK KRISTENSEN ►► Når vi selv er overbevist om, at vi skal være sammen med Jesus, kan det være en smerte at møde så mange mennesker, som tilsyneladende ikke kender ham

Det vigtige er mødet med de efterladte

”At håndtere lig og kister er teknik, men hele processen skal opleves højtidelig og respektfuld af de efterladte,” siger to nystartede bedemænd i Vest- og Sønderjylland

AF ROLF W. JØRGENSEN

De er nystartede bedemænd med to rustvogne og arbejdsområde i Sønderjylland og det sydvestjyske. De har fået spørgsmålet: Hvad gør, at man får lyst til at gå ind i den branche?

”Der er meget få små drenge, der siger, de vil være bedemænd, når de bliver store. Det er ikke ligefrem et statussymbol, men for min del handler det blandt andet om oplevelsen af at have været til hjælp for mennesker i krise eller sorg. Der kom en respons, som var meningsfuld, og det har fået mig til at tænke, at jeg måske forstår at træde ind i det ’rum’, hvor der er krise, sorg, kaos,” svarer Bjarne Christensen, der har årtiers erfaring fra sit arbejde hos Falck, og tilføjer:

”Det handler om at lede mennesker. Som bedemænd skal vi sætte struktur på den nærmeste fremtid for de efterladte efter et dødsfald, og det er vores opgave at gøre det med størst mulig empati.”

Makkeren, Henrik Kristensen, der blandt andet har en fortid som missionær i Peru, tager tråden op:

”Det er ikke sikkert, der er krise, men der er altid nogle, som har mistet. Vi kan bringe vores værdier som kristne i spil over for alle og være med til at understrege respekten for det Gud-skabte. De efterladte skal bekymre sig om så lidt praktisk som muligt, så de kan være i deres følelser.”

”Nogle har travlt med at ’komme videre’, men det er væsentligt at få givet tid til at tage afsked. Den tid, vi har sammen med de efterladte, kan variere i længde, alt efter hvad vi fornemmer, der er behov for. Men vi skal kende vores grænse og aflæse behovet, som nogle gange også handler om lige at få involveret barnebarnet, der har mistet en bedsteforælder.”

Meningsfuldt

”Der er tre ting, som er til hjælp for folk, der har mi-

Henrik Kristensen (tv.) og Bjarne Christensen synes, det er meget meningsfuldt at vise efterladte omsorg og respekt.

stet. Derfor har jeg ordene struktur, omsorg og information i baghovedet, når jeg er på vej til en samtale,” fortæller Bjarne.

”I forhold til omsorgen, kan vi også være med til at foreslå sange, og i nogle tilfælde har jeg haft lejlighed til at læse Salme 23 højt fra Bibelen. Det kan jeg blive helt rørt af.”

”Information er vigtig, for folk kender normalt ikke forløbet og alle de ting, der er i det. Ved at svare på spørgsmål og forklare, hvordan det hele foregår, kan vi lave strukturen, så folk ved, hvad de skal hvornår. Nogle gange mangler vi svar på deres spørgsmål, men så er det vores opgave at finde det,” siger Bjarne, der bor i Arnum.

For Henrik er det egentlig en gammel drøm om at blive selvstændig, der er gået i opfyldelse.

”Jeg har bare ikke turdet gøre det. Det skulle også være noget, der giver mening for mig. Og dermed mener jeg ikke, at døden er meningsfuld, men arbejdet

med at tage hånd om de efterladte med indlevelse og respekt er meget meningsfuldt.”

”Når telefonen ringer, og jeg skal ud til en samtale med nogle, der har mistet en af deres kære, så begynder det at kilde lidt i maven, for vi ved faktisk aldrig, hvad vi kommer ud til. Det er altid en eksamen, og jeg kan være helt ’høj’, når det er gået godt. Det er bare en god følelse,” fortæller han med et smil.

Tillid og teknik

Når man konfronteres med døden så ofte, som de to bedemænd gør, er der en risiko for, at mødet med mennesker, for hvem det er uvant og fremmed, kan blive rutine.

Henrik fortæller, at han er overrasket over, hvor hurtigt man som bedemand opnår folks tillid.

”Det er næsten blind tillid, og det skal vi forvalte.”

Bjarne stemmer i: ”Jeg håber, at jeg om tre og fem år kan lægge lige så meget af mig selv i det. Det

skal ikke være maskinagtigt.”

De håber, at alt det praktiske bliver til rutiner på rygraden, samtidig med at de bliver bedre og bedre til at møde mennesker. Før opstarten har de brugt Henriks svoger, der er bedemand længere nordpå, som mentor og praktiksted. Men de vil gerne uddanne sig yderligere og være med i en erfagruppe, så de kan være skarpe på, hvad branchen forventer.

”Hvis vi har 400 begravelser om året, kan det blive noget maskinagtigt. Men vi skal være bevidste om vores egne værdier og fokusere på dem. Relationen til de efterladte må ikke blive rutine. I hjemmet hos folk er vi gæster – og det er vi også i kirken og på krematoriet. Vi er inviteret, men skal være ydmyge,” siger Bjarne.

”Det vigtige er samtalen og mødet med de efterladte. At håndtere lig og kister er teknik. En bedemand er en håndværker, der bare kan nogle andre ting end for eksempel en tømrer.”

Døden er en fjende, og samtidig er det overgangen til en ny tilværelse, når vi tror på Jesus. Det er der håb og trøst i

Henrik Kristensen

”Vi skal præstere hver gang. Der er kun ét forsøg. Det skal køre. Det kan ikke gøres om,” understreger Henrik, der er overrasket over, hvor lidt han tænker på, at det er døde legemer, han arbejder med.

”Det er de pårørende, der er i tanken, og når jeg kommer ud til folk, spørger jeg straks, hvor afdøde er, og går ind og lægger min hånd på hænderne af vedkommende for at signalere, at jeg godt kan og tør have at gøre med døde.”

”Det kan også gøre det nemmere for de pårørende, og når vi fokuserer på at gøre afdøde pænt i stand, bliver det også mere højtideligt og respektfuldt for de efterladte.”

Mellem tomhed og håb

De to bedemænd møder både kristne og ikke-kristne og ateister blandt de efterladte, og skal kunne håndtere dem alle neutralt.

”Der er noget tomhed over det, når folk vil synge *Om lidt bliver der stille* af Kim Larsen i kirken, og af og til bliver det håbløst, men der er nogle gange en lille sprække, hvor vi kan være med til at sende lidt lys ind,” siger Bjarne.

Henrik fortsætter:

”Når vi selv er så overbevist om, at det, der står i Bibelen, er sandt, og at vi skal være sammen med Jesus, kan det også blive en smerte at møde så mange mennesker, som tilsyneladende ikke kender Jesus. Det har jeg tænkt på flere gange. Så får jeg lyst til at fortælle om det håb, som gennemsyrrer hele vores tankesæt og bærer hele vores liv.”

”Døden er en fjende, og samtidig er det overgangen til en ny tilværelse, når vi tror på Jesus. Det er der håb og trøst i. Døden er godt nok en fjende, men når det er en kristen begravelse, er det en fest. Jesus har været igennem det – han har besejret døden – han er opstået igen til liv, og sådan er det også for os, der tror på ham.”

Bjarne glæder sig over, at døden ikke kommer bag på Jesus:

”Når et menneske bliver hentet hjem, er der en modtagelseskomite. Det er ikke tilfældigt. Gud ved det. Der går ikke fem dage, før han reagerer, og Gud bliver ikke overrasket.”

”Det bliver på en måde en ære at være med til. Tanken om, at Skaberen står på den anden side og tager imod i de evige boliger, er fyldt med håb,” siger Henrik.

”Det er også en forløsning at dø. Så er glæder og sorger på jorden slut.”

FOTO: ROLF W. JØRGENSEN

CHRISTIAN HØJGAARD JENSEN ►► Urenhed er uhyggelig smitsomt, ligesom synd i det hele taget er. Adam og Evas synd efterlod hele menneskeheden og skaberværket i forfald

Findes der en kristen måltidsmoral?

Spisereglerne i Det gamle Testamente er overraskende aktuelle for kristne i dag

AF CHRISTIAN HØJGAARD
JENSEN
PH.D.-STUDERENDE PÅ DBI
CHJ@DBI.EDU

Der er gået religion i mad. Hvis man troede, at spiseregler og forbud mod bestemte fødevarer hørte fortiden eller de mere "primitive" samfund til, kan man godt tro om. Tværtimod fylder mad mere og mere i den offentlige debat herhjemme. Vi taler om rigtig og forkert mad, og det betyder jo, at madvaner er et udtryk for moral.

Vores madvaner fortæller meget om vores samfund. De mange økologiske varer på hylderne i supermarkedet fortæller en historie om, at vi som samfund er blevet mere bevidste om miljøet. De hidsige debatter mellem veganere og kødspisere handler om mere end blot kød, men er en konflikt mellem to måder at se verden på. Spisevaner og spiseregler er altså tæt knyttet sammen med etik og verdenssyn – uanset om man selv er bevidst om det eller ej.

Det samme gør sig faktisk gældende i Bibelen, og spørgsmålet er så, om vi kan lære noget af Bibelens spiseregler og det verdensbillede, de er udtryk for.

Det gamle Testaments spiseregler
I 3 Mosebog 11 (og 5 Mosebog 14) står der en lang liste af dyr, som man ikke må spise. Bibelforskere har i man-

►► Spisevaner og spiseregler er tæt knyttet sammen med etik og verdenssyn – uanset om man selv er bevidst om det eller ej

Christian Højgaard Jensen

Kristne spisevaner anno 2019 skal afspejle, at Gud er skaberen, som gavmildt giver os af sine gaver – i respekt for, at vi som mennesker har et forvalteransvar for skaberværket, påpeger Christian Højgaard Jensen.

ge år kløet sig i nakken over, hvorfor der er denne skellen mellem rene og urene dyr. Hvorfor er for eksempel svin urene, mens køer ikke er? Det virker ikke til, at der er meget logik i, hvilke dyr der er rene, og hvilke dyr der ikke er. Men måske handler det faktisk ikke om logik, men om verdenssyn. Lad mig bare pege på tre ting.

For det første finder vi de samme kategorier af dyr i både skabelsesberetningen og i 3 Mosebogs madkatalog. Dyreverdenen er opdelt i landdyr, havdyr, fugle og krybdyr. Madkataloget henviser os dermed til skabelsesberetningen og dens underliggende budskab: Gud er ordenens gud. Han har opdelt skaberværket sundt og tildelt hver skabning dets plads i universet. Alt kommer fra ham, og intet er overladt til tilfældigheden. Og dette budskab skulle israelitterne mindes om, hver gang der skulle mad på bordet.

Den anden ting, som spisereglerne skulle minde israelitterne om, er, at skaberværket er faldet, og at verden nu er en syndens verden. Den oprindelige

orden er ødelagt, og blandt fuglene, fiskene, landdyrene og krybdyrene findes nu urene dyr. I 3 Mos 11 findes nogle meget skrappe regler om, at man skulle kassere lerkrukker og indholdet i lerkrukker, hvis der bare faldt et enkelt dødt krybdyr ned i krukken. Budskabet er ikke til at tage fejl af. Urenhed er uhyggelig smitsomt, ligesom synd i det hele taget er. Adam og Evas synd efterlod hele menneskeheden og skaberværket i forfald.

For det tredje giver spisereglerne nogle af de klareste retningslinjer for, hvordan israelitterne skulle leve sammen med Gud: "For jeg er Herren jeres Gud; I skal hellige jer og være hellige, for jeg er hellig. I må ikke gøre jer selv urene ved noget kryb, som rører sig på jorden" (3 Mos 11,44). Det kan virke vilkårligt, at israelitterne ikke måtte spise svinekød, men netop dette forbud skulle sammen med en lang række andre forbud minde israelitterne om, at de skulle leve rent og helligt for Gud.

Kort sagt skulle hvert eneste måltid derfor minde israelitterne om Gud som skaber, om synd og urenhed

som en realitet i den faldne verden og om Guds kald til israelitterne til at afstå fra synd og urenhed for i stedet at leve med Gud. Måske er spisereglerne ikke logiske, men hvert eneste måltid var en prædiken for israelitterne.

Mad i Det nye Testamente

Det nye Testamente tager nogle alvorlige opgør med Moseloven. Flere gange erklæres al mad for rent, og dermed er en væsentlig del af GT's spiseregler trådt ud af kraft. Det betyder dog langt fra, at NT ikke har noget at sige om mad. Tværtimod. Da Peter på taget i Joppe tre gange får fortalt, at al mad er rent, er formålet sådan set ikke en liberalisering af madvanerne, men en prædiken om, at intet menneske er vanhelligt eller urent i etnisk forstand (ApG 10,28).

Hvor spisereglerne i GT skulle bevare Israels folk som et helligt folk i en uren og falden verden, er der ved tidens ende – ved Kristi komme – sket noget enestående nyt. I Kristus forenes jøder og hednin-

►► Måske er spisereglerne ikke logiske, men hvert eneste måltid var en prædiken for israelitterne og skulle minde dem om Gud som skaber, om synd og urenhed som en realitet i den faldne verden og om Guds kald til at afstå fra synd og urenhed for i stedet at leve med Gud

Christian Højgaard Jensen

ger, og derfor går spisereglerne som etnisk markør ud af kraft. Himmeriget er kommet nær, og frelsen er ikke et privilegium for én bestemt etnicitet.

Et andet eksempel fra NT får vi fra Paulus i hans brev

til Korinthermenigheden (1 Kor 11). Her kritiserer han menighedens spisevaner i forbindelse ved deres møder. Tanken var, at de skulle dele maden, og alle skulle spise det samme, rige som fattige. I praksis spiste enhver sin egen mad, hvorved de fattige blev udstillet, mens de rige blev berusede.

På hver sin måde fortæller de to NT-tekster, at kristne måltider skal være fællesskabsmåltider, der overskrider grænser mellem grupper af forskellig etnicitet og social status. Sagt med andre ord er vores forhold til mad ikke ligegyldigt, men fortæller noget afgørende om vores verdenssyn. Og et kristent verdenssyn har også sine implicite spiseregler.

Kristne spisevaner anno 2019

Hvordan ser kristne spiseregler eller madvaner så ud i 2019? Eller rettere, hvordan burde de se ud i lyset af de perspektiver, vi netop har set på?

For det første skal de afspejle, at Gud er skaberen, som gavmildt giver os af sine gaver. Dette perspektiv tror jeg i virkeligheden, mange har for øje i kraft af borbøn eller bordvers, hvor der takkes for maden.

For det andet har vi måske særligt i vores tid brug for at lade os inspirere af 3 Mosebogs understregning af syndefaldet. Godt nok er alle dyr rene for os, og der er ingen dyr, der kategorisk er udeladt fra menukortet – i modsætning til, hvad nogle ekstreme veganere vil påstå – men med til Guds skaberorden hører, at vi som mennesker har et forvalteransvar for skaberværket. Vi har ikke ret til at drive rovdrift på naturen eller at behandle dyr dårligt. Vi har ikke ret til at have madvaner, som udpiner naturen og ødelægger levevilkårene for andre.

For det tredje udfordres vi også til at have grænseoverskridende måltider – i positiv forstand. Vores måltider skal afspejle, at alle mennesker uanset baggrund er lige for Gud, og at vi i troen på Jesus er brødre og søstre.

KIRKE ►

JERRY KULAH ►► Når det gælder kristen seksualitet, står vi afrikanere sammen med den globale kirke, ikke med en kulturelt liberal kirke i USA

Metodister holder fast i traditionelt syn på ægteskab

Den danske biskop for Norden og Baltikum er dog ikke enig i beslutning på metodistkirkes generalkonference i USA

AF BIRGER REUSS SCHMIDT

Den store metodistkirke The United Methodist Church (UMC) valgte på sin generalkonference sidst i februar i St. Louis i USA med en snæver margen at holde fast ved sin traditionelle seksualitet. Det betyder, at homoseksuelle, som lever i parforhold, ikke kan blive præster i kirken, ligesom kirken fortsat ikke tillader at vie personer af samme køn. Beslutningen indebærer desuden en række stramninger og specifikationer af konsekvenserne, hvis præsterne ikke holder sig inden for rammerne.

Beslutningen skal dog nu til bedømmelse i UMC's juridiske råd. Her ventes en beslutning i april måned, og først derefter vil der være fuld klarhed over, hvad vedtagelsen vil indebære.

Splittelse mellem Vest og Syd
Resultatet er den foreløbige afslutning på en årelang debat mellem liberale og traditionelle metodister. De traditionelle findes især i Afrika og Asien, og alene Afrika deltog med næsten en tredjedel af de knap 900 delegerede på generalforsamlingen.

"Vi afrikanere er ikke børn, der behøver oplysning fra Vesten, når det gælder kirkenes seksualitet. Vi står sammen med den globale

På den nyligt afholdte generalkonference i The United Methodist Church var der repræsentanter fra hele verden. Her valgte man at holde fast ved den traditionelle seksualitet. Beslutningen skal dog nu til bedømmelse i UMC's juridiske råd.

kirke, ikke en kulturelt liberal kirke i USA", sagde præsten Jerry Kulah, der er rektor ved det metodistiske teologiske fakultet i Liberia til generalforsamlingen ifølge *Kristeligt Dagblad*.

Af verdens cirka 80 millioner metodister er de 12,6 millioner medlem af UMC, og heraf er de knap syv millioner amerikanere. Medlemstallet er imidlertid dalende i landet, mens det er i vækst i Afrika og Asien.

Danske metodister er uenige
Danske Christian Alsted,

som er biskop for metodistkirken i Norden og Baltikum, havde håbet på et andet udfald af generalforsamlingen. Han skriver i et hyrdebrev til de omtrent 20.000 metodister i Norden og Baltikum, hvoraf 2.000 er danskere, at det er hans klare opfattelse, at det "trods stramninger fortsat står enhver frit at være uenig i kirkens ordning og at give åbent udtryk for denne uenighed."

I brevet erkender han, at man i den globale Metodistkirke er dybt uenige, og siger:

"Til jer, der identificerer

jer som LGBTQ vil jeg sige: Jeg er oprigtigt ked af den smerte, som debatten i Metodistkirken har påført jer. Men jeg forsikrer jer om, at jeres lokale menighed ikke har forandret sig – LGBTQ personer er stadig velkomne som medlemmer i vores kirker."

Ole Birch, der er præst i Jerusalemskirken i København, har da også allerede stillet forslag om, at bøsser og lesbiske i Danmark skal have samme muligheder for at få deres parforhold velsignet og for at tjene i kirken, som alle andre.

Direktør indtrådt i Indre Missions hovedbestyrelse

IM-fællesskaberne skal være rummelige og udadvendte. Det vil Jørgen Møller fra Aarhus, som den 1. marts trådte ind i Indre Missions hovedbestyrelse, fokusere på.

Han oplever, at kravene til succes og perfektion i Dagens Danmark undergraver sammenhængskraften i Indre Mission, og understreger derfor, at i IM skal fællesskabet ikke bygge på lyst og underholdning, men på alt muligt andet.

Via sit arbejde som direktør og partner i Patentgruppen har han rejst meget og besøgt kirker i hele verden. Hans oplevelse er, at mange af de store fællesskaber let bliver meget optaget af sig selv, fortæller han til Impuls.

"I Indre Mission skal vi turde satse mere på de små lokale steder og på at være et fællesskab, hvor alle kan være med. Et sted, hvor der også er plads til det lidt kiksede og uperfekte. Både til de udadvendte og til de mere stille," siger han. *kl*

Missionærer fra Promissio stopper i Liberia

Desværre har det vist sig, at de opgaver, som var stillet i udsigt for Sissel og Thomas Kofoed Nedergaard, ikke er til stede i tilstrækkeligt omfang, og det har påvirket deres trivsel. Sådan begrunder missionsorganisationen Promissio, at missionærparret vender hjem fra Liberia efter kun halvandet år.

Beslutningen har ikke været let for Sissel og Thomas, da de begge i 2016 oplevede et kald til at rejse ud som missionærer, skriver Promissio i en pressemeddelelse. Her fortæller de også, at både parret selv, den lutherske kirke i Liberia og Promissio har forsøgt at ændre på forholdene, men at det desværre ikke er lykkedes i tilstrækkelig grad.

"I Promissio arbejder vi nu på, at de må få afsluttet godt i Liberia, og er dem taknemmelige for det, som de har nået at bidrage med i landet," skriver Promissio. *kl*

3000 frivillige er engageret i Blå Kors Danmark

Blå Kors i Danmark oplever en stigende interesse for deres arbejde, og det er generalsekretær Christian Bjerre meget glad for. Den stigende interesse udmønter sig i, at flere melder sig som frivillige, og over 3.000 mennesker er nu engageret i foreningen.

Tallet læner sig op ad en generel tendens, som ses i frivilligrapporten fra Center for Frivilligt Socialt Arbejde, der tydeligt viser en stigende interesse for frivilligt socialt arbejde, fortæller Blå Kors på deres hjemmeside.

De frivilliges arbejdsopgaver varierer meget, og der er brug for alle slags frivillige, forklarer Karen Klemmed Hviid, der er frivilligkonsulent hos Blå Kors Danmark.

"Den vigtigste opgave er at skabe relationer ved at være sammen med andre mennesker – for eksempel børnene i Barnets Blå Huse eller misbrugere i behandling – mens der på den anden side er brug for frivillige til praktisk arbejde som at lave mad på værestederne og tømme dødsboer og stå i genbrugsbutikker," siger hun.

Karen Klemmed Hviid fortæller, at nogle frivillige også kan bruge deres faglige kompetencer. Det kan for eksempel være som økonomisk rådgiver, pædagogisk vejleder eller håndværker.

Hun forklarer, at Blå Kors i de senere år har oplevet en ændring i måden at være frivillig på. Hvor frivillige førhen forpligtede sig over flere år, tager de nu de opgaver, der passer til dem. *kl*

Agape nedlægger arbejdsgrenen Basis

Efter længere tids dialog mellem de to parter, har foreningen Agapes bestyrelse besluttet at nedlægge arbejdsgrenen Basis.

Agapes landsleder Annette Bech Vad siger til *Tro & Mission*, at bruddet især skyldes forskellige principielle syn på vigtigheden af at indhente straffeattester og uenighed om Agapes

pressepolitik.

På det teologiske felt er de to parter enige om forståelsen af den bibelske seksualitet, men ledelsen i Basis har ikke ønsket at være bundet af den evangelisk-lutherske bekendelse på samme måde som Agapes bestyrelse.

Basis har derfor ønsket at have sin egen bestyrelse

og være selvbestemmende inden for de områder, man ikke er enige om, men det har Agapes bestyrelse afvist.

"Det er vemodigt, at vejene må skilles, men det blev en beklagelig og nødvendig udgang i dette tilfælde," siger Annette Bach Vad.

Agapes formål er at udøve og fremme kirkeligt diako-

nalt og socialt arbejde. Basis har siden 1993 været en arbejdsgren under Agape. Formålet har været at støtte mennesker som oplever problemer med deres seksuelle følelser. For eksempel i form af homoseksualitet, afhængighed af pornografi med mere. Agape fejrede Basis' 25-års jubilæum den 8. november, 2018. *brs*

VIL DU HJÆLPE KRISTNE I NORDTANZANIA?

Den Lutherske Kirke i Mara stift har sin egen ledelse, men resurserne er begrænsede, og der er mangel på præster og uddannede evangelister. Luthersk Mission vil gerne sende en missionær, som kan støtte op om kirkens arbejde.

Dine opgaver kan være evangelisation, undervisning, støtte til de små menigheder eller evt. diakonale opgaver. Stillingen ønskes besat hurtigst muligt. Læs mere på dml.dk/job/missionaer

Få mere at vide

Spørgsmål stiles til missionskonsulent Christian Lund Pedersen / clp@dml.dk.

Heragården - et § 107 botilbud

- for unge med særlige behov.
- personlig udvikling og botræning
- 13 beboere mellem 18 og 35 år
- kom og bliv klar til at bo selv
- støtte til uddannelse / job på særlige vilkår
- socialt fællesskab

Tlf.: 96 27 31 00

Find os på www.heragaarden.dk

Vi arbejder ud fra de kristne livsværdier med ligeværdighed og næstekærlighed

NYBRUDSARBEJDE I PERU

LM søger en missionær til nybrudsarbejde, evangelisation og menighedsarbejde i Peru. Formålet med arbejdet er at være med til at opbygge den lutherske kirke i Peru og støtte kirken i at nå længere ud med evangeliet.

Mulige opgaver:

- Menighedsplantning, støtte og opfølgning
- Forkyndelse og bibelundervisning
- Opbygning af børne- og ungdomsarbejdet
- Diakonale projekter

Læs mere om jobbet på dml.dk/job/missionaer. Eller kontakt missionskonsulent Christian Lund Pedersen på tlf 93 88 02 56 / clp@dml.dk.

Billigt hus sælges. Beliggende i Videbæk-Skjern området. Grund 647 m². Byggeår 1966. Beboelse 95 m², stor stue, 2 værelser og orangeri fra 2013. Pris 349.000 kr. Godt kirke og samfundsliv. Kontakt: tlf. 51761525

Sommerhus på Midtbornholm i skovområde til leje. 2900 kr/ uge i skoleferien ellers 2100 kr. Mogens Kofoed Pihl, 57 83 22 50 / 20 74 78 86. mogens.k.pihl@gmail.com. www.oelene.com

Frederiksborg Apotek

Slotsgade 26, 3400 Hillerød
Tlf. 48 26 56 00
apoteker Troels Ingemann

www.frederiksborg-apotek.dk

Åbent alle dage i året kl. 8-21

Kender du en blind eller svagsynet...? Så henvis til KABB!

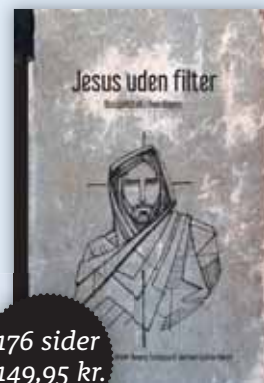
- Bibelen og kristen litteratur på CD-lydbog
- Gratis udlån til blinde og svagsynede
- Mere end 1000 titler - og altid nye på vej
- Katalog på www.kabb.dk
- Årligt sommerstævne

Kristeligt Arbejde Blandt Blinde
tlf.: 7591 0255
post@kabb.dk
www.kabb.dk

Konkret vejledning til hverdagsliv med Gud

RUBEN DUE LORENTSEN, JESPER MØBERG SUNDGAARD, MICHAEL AGERBO MØRCH

Jesus uden filter

Discipelskab i hverdagen
Nogle vil mene, at discipelskab er for de særligt indviede, for de ivrige og entusiastiske.

For Peter, Thomas, Andreas og de andre disciple var discipelskabet ikke en valgmulighed, men et grundvilkår. Det samme gælder for kristne i dag. Men hvad indebærer det - konkret og praktisk?

176 sider
149,95 kr.

I denne bog giver tre unge med hjerte for discipelskab deres bud på et svar.

»En fin bog præget af forfatternes glæde over Jesus og gløden for at følge ham.«

Tro & Mission

Lohse | LogosMedia | Credo | Fokal | Kolon | Refleks
Forlagsgruppen Lohse · 75 93 44 55 · info@lohse.dk lohse.dk

penta byg a/s

HOVED- OG
TOTALENTREPRISER
PENTABYG.DK

Farverivej 8, Skjern
97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

Kirkemusiker / Organist

Rytmask og klassisk

Søges til Buddinge kirke

Hvis du har passion for at fremme lovsang ved kirkens arrangementer og har erfaring med at inddrage og udvikle sang- og musikfolk i menigheden, er du måske vores nye kirkemusiker.

Læs mere på www.buddingekirke.dk/job

Ølgod Valgmenighed søger præst

se mere på
www.ovmh.dk

Brændstrup Kristne Friskole søger lærer

Til skoleåret 2019-2020 søges en lærer til fagene: naturfag, natur/teknik, matematik, fysik/kemi samt øvrige fag efter aftale.

Oplysninger fås hos skoleleder
Ebbe Kaas.
Privattlf: 26 94 05 59.
Email: skoleleder@bkfriskole.dk.
Skolens tlf.nr. 74 82 25 51.

Aftal evt. et uforpligtende besøg.

Få flere oplysninger om jobbet og skolen på: www.bkfri.dk

Brændstrup
Kristne Friskole

Er du vores nye

TYSKLÆRER

Se annoncen på www.lme.dk

Eller vores nye dansk, engelsk eller naturfagslærer?

**LØGUMKLOSTER
EFTERSKOLE**

Se mere på aulum-kristne-friskole.dk

FILIP OSMUNDSEN ►► Med det nye samarbejde vil vi gerne synliggøre og koordinere kirkernes sociale indsats i Aarhus

Fælles diakoni i Aarhus

LM og LMU er med i et tværkirkeligt samarbejde om varme hænder

AF KARIN BORUP RAVNBORG

Luthersk Mission i Aarhus er gået sammen med en række kirker og kirkelige organisationer om at danne et nyt diakonalt samarbejde: Kirkernes Sociale Arbejde i Aarhus (KSA-Aarhus). Projektet har fået et treårigt tilsagn om støtte fra BorgFonden til at ansætte en leder, der kan sætte projektet godt i gang.

"Det er rigtig positivt," fortæller formanden for det nye samarbejde, Filip Osmundsen, der er ungdomskonsulent og repræsenterer LM og LMU.

Godt og tæt samarbejde "De kirker og foreninger, der er med i samarbejdet, tilbyder hver især forskellig hjælp til udsatte borgere i Aarhus. Med det nye samarbejde i KSA-Aarhus vil vi gerne synliggøre og koordinere kirkernes sociale indsats i byen," siger han.

Det nye fælles diakonale tiltag er inspireret af et lignende tiltag i Silkeborg og er et resultat af det gode og tætte samarbejde, der er mellem kirkerne og de kirkelige organisationer i

Udvalget fra venstre: Filip Osmundsen (formand), Linda Mortensen (LM Aarhus), Ruben Sortberg (Gadecaféen), Anne Walsø (Aarhus Vineyard), Henrik Pahus (Aarhus Valgmenighed), Peter W. Madsen (Christianskirken), Johane E. Larsen (IKC og IM) og Nathanaël Münch (Frelsens Hær).

Aarhus.

LMU, LM og Aroskirken i Aarhus har de seneste tre år haft deres eget diakonale projekt "En hjælpende hånd", hvor man tilbyder praktisk hjælp til opgaver som rengøring, havearbejde og flytning med mere.

Flere varme hænder Projektet kommer nu til at indgå som en del af det nye tværkirkelige samarbejde. Ved at koordinere den

diakonale indsats, som allerede er i gang, håber man på at kunne få flere "varme hænder" til at yde en frivillig indsats og dermed sætte gang i nye fælles initiativer som for eksempel mad- og tøjuddeling, økonomisk rådgivning og besøgstjeneste.

KSA-Aarhus har desuden indgået en samarbejdsaftale med Blå Kors Danmark, ligesom man søger et tæt samarbejde med Aarhus Kommune.

MINDEORD ►

En hjertesygdom tog langsomt kræfterne fra Hans Vilhelm Eriksen, men den kunne ikke fjerne hans varme smil, hans interesse for sine omgivelser og hans bønner. Han var et ganske særligt menneske, som med sin stilfærdige styrke gennem hele livet bidrog til menneskers bedste.

I Fraugde Kirke og ved mindesamværet fik vi mange vidnesbyrd om dette – fra søskendeflokken, missionærlivet og 25 år på LMH, fra venner og fra familielivet. Men mest af alt blev vi efterladt med et troværdigt vidnesbyrd om, at livet med Gud er uvurderligt godt, og at herligheden venter os.

Fyn fik stor glæde af hans 26 år som pensionist, og det er et stort tab, at han ikke længere er ved Ingers side i kirke og LM. De tjente trofast sammen med nærvær, praktisk hjælp, forbøn og fordybelse i Guds ord. Hans Vilhelm er kendt over hele landet som en samvittighedsfuld, klar og grundig formidler, og han fortsatte til stor velsignelse sin tjeneste i mange år.

Med taknemlighed og medfølelse omslutter vi Inger og familien i bøn.

Inge Kamp
LM Odense

LEDER ►

Generationer på livsvandring

MANGE UNGE SPØRGER i dag efter fællesskab med ældre kristne. Det er en ny situation for dem af os, der ikke er helt unge mere, og den første udfordring er, at vi har svært ved at forstå det. Sådan var det jo ikke, da vi var unge!

Den næste udfordring er, at vi ikke ved, hvordan vi skal reagere. En ting er den positive vilje, men hvad betyder det i konkret handling? Hvordan bygger vi bro mellem generationerne i LM, så vi i gensidig respekt og tillid vokser tættere sammen og erfarer fællesskabets velsignelser?

På Rådsmødet i LM den 25. maj er et af de to temaer netop *Fælles livsvandring*, og hensigten er at omsætte de gode viljer til konkret og praktisk inspiration. Derfor er det nu, at den lokale snak om dette emne skal i gang, så de 100 deltagere på rådsmødet kan møde op med gode ideer og tage endnu flere med sig hjem. I *Tro & Mission* vil vi også gerne følge temaet til dørs, så lad os endelig høre om de lokale tiltag på området!

PÅ SIDE TRE i dette nummer af avisen har vi et spændende eksempel på fælles livsvandring. Irene og Ole Olsen, der er midt i fyrrerne, fik et kald fra Gud til at skifte menighed fra Nordvestkirken i København til den langt mindre Rødovre-kreds. Formålet var at række ud til LMU'erne i Rødovre, som netop havde ønsket sig en slags mentor-ordning.

Det er meget opmuntrende at læse om, at nogen hører Guds kald og også handler på det. Også når usikkerheden melder sig i form af følelsen af at være på dybt vand. Men det er jo netop det mønster, vi møder igen og igen i Bibelen: At når Gud kalder, må vi som mennesker handle, også selv om vores følelser stritter i alle retninger. Når Gud kalder, tager han også ansvaret.

DET BEGYNDER MED, at vi indser, at vi som både børn, unge, voksne og ældre er en del af intet mindre end Kristi legeme på jord. Det er en fantastisk virkelighed, og det betyder, at "Gud nu engang har givet hver enkelt del dens plads på legemet, som han ville det" (1 Kor 12,18). Jesus selv siger: "Et nyt bud giver jeg jer: I skal elske hinanden. Som jeg har elsket jer, skal også I elske hinanden" (Joh 13,25).

Lad os bede om, at Gud vil vise os behovet for, at vi alle er brobyggere mellem generationerne i hver sin virkelighed. Det handler først og fremmest om en fælles holdning til at være medarbejdere på hinandens glæde, og at denne holdning også viser sig i den måde, vi omgås hinanden på. Og den udfordring vender begge veje.

Birger Reuss Schmidt
ansv. redaktør

Synspunkt er spalten, hvor læserne kan komme til orde og er dermed alene udtryk for skribentens egen holdning. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte indlæg, der fylder mere end 2.000 anslag inklusive mellemrum.

SYNSPUNKT ►

Menighedsfakultetets fundament og vision er ikke ændret

AF JØRGEN JØRGENSEN
FORMAND FOR MF

Samuel Roswall spørger i *Tro og Mission* den 1. marts: "Hvor er MF på vej hen?" – og svarer selv, at han er bange for, at MF er på vej væk fra sit tidligere fundament, fordi man har meldt sig ud af SMK (Samtaleforum for Mission og Kirke).

Jeg kan berolige Samuel Roswall og andre bekymrede med, at dette skridt ikke er udtryk for, at MF er i færd med at forlade sin bibeltro basis – og sit fællesskab med vækkelsesfolket. Det er snarere et udtryk for det modsatte, hvis man endelig

skal udlede noget deraf.

MF vil uddanne teologer til præstetjeneste og lederopgaver i kirken. Det indebærer også et kald til at få vores kandidater ud i folkekirken. Det lykkes i disse år i højere grad end nogensinde før. Det glæder vi os – sammen med de fleste missionsfolk – over. Men vejen kan være stenet og tornet; både for MF som institution og for de enkelte teologer. Derfor har vi et hensyn at tage til den folkekirkelige og samfundsmæssige opinion, som vækkelsesbevægelserne ikke nødvendigvis deler. Her deler vi i langt højere grad interesser med de kristne grundskoler og

gymnasier, hvorfor vi også i disse år søger et tættere samarbejde med dem.

Samtidig vil vi geare op for vores egen profilering til bedste for kirken – inklusive vækkelsesbevægelserne – ved at afholde offentlige arrangementer, også om kontroversielle emner. For eksempel har der lige været et debat-arrangement på MF om kønsidentitet. MF's ansatte og ledere i bestyrelse og repræsentantskab vil fortsat blande sig i den offentlige debat.

Tiden er, som tiden er. I slutningen af 1990'erne var der en samlet front. I dag er meget anderledes. For eksempel er LM i dag i betyde-

ligt omfang uden for folkekirken. LM har valgt deres vej, men betyder det, at man så skal beskyldes LM for at have skiftet fundament? Nej vel?

MF's fundament og vision er ikke ændret, selv om tiden har forandret sig: Vi vil stå på et bibeltro fundament – og med et stærkt fællesskab med troens folk; sådan som vi allerede har det via de bevægelser, der i betydeligt omfang udgør MF's bagland. At vi har meldt os ud af SMK er et lille kirkepolitisk skridt i retning af, at vi ønsker at være det MF er sat i verden for: En bibeltro teologisk uddannelsesinstitution snarere end en kirkepolitisk aktør.

LÆS PÅ DLM.DK ►

Volontører til Phnom Penh

LM har ansat tre unge til at løse opgaver i Cambodjas hovedstad Phnom Penh fra august 2019 – både i missionærfællesskabet og blandt cambodjanske børn

dlm.dk/nyt

Solgården er næstbedst

Ifølge CEPOS – Center for Politiske Studier – går det rigtig godt for eleverne på LM's efterskole Solgården, der er Danmarks andenbedste efterskole til at løfte eleverne fagligt.

dlm.dk/nyt

Spred budskabet

28/02/2019 | LISA WRAAE PEDERSEN, VOLONTØR I PERU

Jeg har nu været i Peru i snart halvanden måned - og hvilken måned! Der har været mange nye indtryk og oplevelser, og jeg glæder mig til de oplevelser, der vil komme, de næste fire måneder, jeg har tilbage her.
Men jeg kan mærke, at der for mit vedkommende hurtigt går lidt for meget oplevelser i den. Jeg kommer nemt til at tænke rigtig meget på, hvor fedt det er, at jeg er i Peru! Og at jeg bor alene hjemme. Og at jeg lærer spansk ...

dlm.dk/blog

Tro & Mission, Industrivænget 40, 3400 Hillerød

05 | 15. MARTS 2019
| ÅRGANG 119

tro & mission

inspiration | nærvær | holdning

► Vi ville gerne have en hjemmeside med luthersk, dansksproget indhold. Der eksisterer allerede meget, og vi får nyproduceret stof

Lars Jensen

TEMA

Døden;

Er der plads til tanker om opstandelsen, når man lige har mistet et barn – og er det en trøst i situationen? Hvordan taler man med sine børn om, at nogen er død? To forældrepar deler ud af deres erfaringer

5-7

Irene og Ole Olsen var til et seminar om "Åndelige forældre". Der fik de et kald fra Gud til at engagere sig i LMU	3
Som kristne har vi ikke ret til at have madvæner, som udpiner naturen, skriver Christian Højgaard Jensen	8
Der var udsendelsesfest på LME for Hanne og Jens Erik Agerbo i søndags. Den 13. marts rejste de til Tanzania	4